

CULTUURNOTA

2022- 2025

CULTUUR VERBINDT

September 2022

INHOUD

VOORWOORD	3
SAMENVATTING	4
HOE IS DEZE CULTUURNOTA TOT STAND GEKOMEN?	6
CULTUUR VERBINDT	6
Onze visie op cultuur	6
Achtergrond	6
Uitgangspunten	7
Wat doen wij als gemeente?	7
DE UITVOERING	9
Cultuureducatie	9
Cultuurparticipatie	10
Podia en evenementen	11
Beeldende kunst	13
Media	14
Bibliotheken	14
Cultureel erfgoed	17
Musea	20
Streektaal	20
DE FINANCIËN	22
Toelichting op budgetten	23
BIJLAGE	
1. Toelichting projecten inzet Asschergelden, bibliotheekwerk	24

VOORWOORD

Cultuur verbindt

Voor u ligt het concept van de cultuurnota 2022 – 2025. We hebben deze nota de titel ‘Cultuur verbindt’ meegegeven. Want cultuur verbindt mensen met elkaar, trekt bezoekers naar onze gemeente en zorgt ervoor dat mensen en bedrijven zich in onze gemeente willen vestigen. Dat cultuur verbindt, wordt extra duidelijk op het moment dat het niet mogelijk is om samen muziek te maken, toneel te spelen, een voorstelling, expositie of festival te bezoeken, zoals tijdens de periodes dat de coronamaatregelen golden. Op die momenten blijkt dat mensen ook de sociale contacten en de saamhorigheid missen.

Naast dat cultuur mensen verbindt, zien we ook kansen in de verbinding tussen cultuur en andere beleidsterreinen als onderwijs, toegankelijkheid, meedoen, armoedebestrijding, positieve gezondheid, economie en recreatie- en toerisme.

Cultuur leeft!

Cultuur leeft in Aa en Hunze. We hebben een groot en gevarieerd aanbod van culturele verenigingen, verschillende podia en evenementen, beeldende kunst en een rijke cultuurhistorie. Er wordt veel georganiseerd in onze gemeente. Ieder weekend, elk jaargetijde en in vrijwel elk dorp is er wel wat cultureels te beleven. Daar hebben wij grote waardering voor.

Het uitgangspunt van deze cultuurnota 2022 – 2025 is het in stand houden van onze culturele infrastructuur. We zetten ons bestaande beleid voort. De bijeenkomsten ter voorbereiding op deze nota gaven geen aanleiding voor een drastische wijziging van het cultuurbeleid. We voegen er wel een aantal nieuwe accenten aan toe. Accenten die zijn ingebracht door het culturele veld en onze eigen wensen.

Impact COVID maatregelen op cultuursector

De lockdowns als gevolg van de COVID maatregelen hebben een geringe impact gehad op het voortbestaan van de culturele verenigingen. Tijdens de lockdowns heeft het culturele veld gezocht naar creatieve oplossingen om leden betrokken te houden bij de vereniging en bezoekers een cultureel programma te kunnen blijven bieden. Er zijn oplossingen bedacht die een blijvend karakter hebben gekregen zoals het digitaal aanbieden van programma's of lessen, een hybride podium of een nieuw programma onderdeel van een festival. We hebben tijdens de coronaperiode ondersteuning geboden waar dat nodig was om onze culturele infrastructuur overeind te houden.

Ruimte voor gesprek

Deze cultuurnota hebben we op hoofdlijnen opgesteld. Het biedt ruimte voor een dialoog met het culturele veld over de precieze invulling.

SAMENVATTING

De basis van ons cultuurbeleid is goed en sluit aan op de wensen van het culturele veld. De basis is op orde. Dit is ook wat het culturele veld ons heeft meegegeven tijdens de bijeenkomsten in september 2021. We zetten ons huidige cultuurbeleid daarom in grote lijnen voort. Wel geven we een aantal nieuwe accenten aan en gaan we een aantal onderwerpen nader onderzoeken en/of uitwerken. Dit alles met dezelfde financiële omvang en een pm-post voor de nog te onderzoeken onderwerpen.

Een greep uit nieuwe activiteiten voor de komende vier jaar

Het culturele aanbod is groot in onze gemeente, maar niet iedereen is bekend met dit aanbod. Het aanbod is onvoldoende zichtbaar en men is niet bekend met het wie, wat en wanneer. De komende periode gaan we daarmee aan de slag. We brengen partijen bij elkaar en gaan gezamenlijk op zoek naar een manier om het culturele aanbod inzichtelijk te maken; inzichtelijk voor de culturele sector zelf, voor inwoners en voor bezoekers.

De afgelopen periode is gewerkt aan het aanpassen en vereenvoudigen van de subsidieregels. Een groot aantal regels is al aangepast en sluit aan op de Algemene subsidieverordening van 2021. De aanpassing van de subsidieregels voor de culturele sector pakken we na vaststelling van deze cultuurnota in 2022 op. We gaan hierbij werken met het bestaande subsidiebudget met als uitgangspunt om de regeling ook makkelijker en toegankelijker te maken. Daarnaast komt er een nieuwe subsidieregule voor evenementen en festivals en voor sociaal – culturele projecten. Het aanvragen van subsidies wordt vereenvoudigd en digitaal geregeld. Uitgangspunt: minder administratieve last voor de aanvragers.

Het beleid voor cultuureducatie zetten we voort. Hieronder valt ook de subsidieregule voor het muziekonderwijs. Het project Digital Art Factory (DAF) is zeer succesvol en zetten we daarom voort voor een periode van vier jaar.

We gaan experimenteren met culturele projecten gericht op maatschappelijke thema's om via deze weg nieuwe en/of kwetsbare doelgroepen te bereiken.

Met betrekking tot de beeldende kunst richten we ons de komende jaren op onze eigen binnen- en buitenkunst collectie en zetten we de puntjes op de i.

Onze gemeente kent een rijke cultuurhistorie. We gaan de beschikbare kennis en cultuurhistorie breed en op een meer aansprekende (digitale) wijze toegankelijk en zichtbaar maken voor onze eigen inwoners, maar ook voor toeristen.

Op het gebied van cultureel erfgoed gaan we verder met het opstellen van een kerkenvisie. Daarnaast doen we onderzoek naar het Joods vastgoed in WOII en onderzoeken hoe we ons jonge erfgoed op kunnen nemen in het beleid voor de fysieke omgeving.

Leeswijzer

Allereerst geven we aan hoe deze cultuurnota tot stand is gekomen, vanuit welke achtergrond de nota is opgesteld, welke uitgangspunten we hanteren en welke rol we voor onszelf, als gemeente zien. Vervolgens gaan we in op de uitvoering. Dit doen we per onderwerp zoals, cultuureducatie, cultuurparticipatie, cultuurhistorie, bibliotheekwerk, etc. Per onderwerp geven we na een korte basisintroductie aan wat we blijven doen en waar we nieuwe impulsen aan geven. Bij ieder onderwerp wordt aangegeven welk budget beschikbaar is voor de uitvoering.

HOE IS DEZE NOTA TOT STAND GEKOMEN?

Deze nota is tot stand gekomen na gesprekken met culturele verenigingen en instellingen en door inbreng van lokale en provinciale culturele partners en partners in het sociaal domein. In september 2021 hebben we 3 bijeenkomsten georganiseerd waarbij we in gesprek zijn gegaan met deelnemers uit het culturele veld. De grote gemene delers die we als input uit deze bijeenkomsten hebben gekregen zijn meegenomen in de nota.

De cultuurnota is opgesteld op basis van:

- Coalitieakkoord 2022 – 2026 ‘Samen verder aan de slag’
- Aa en Hunze Buitengewoon! Herijking strategische toekomstvisie gemeente Aa en Hunze 2015 - 2025
- Cultuurnota ‘Cultuurlijk, Cultuurbeleid Aa en Hunze 2017 – 2020’
- ‘Cultuur om te delen’, Cultuurnota provincie Drenthe 2021 – 2024
- Gesprekken met culturele partners als Biblionet Drenthe, ICO, Kunst en Cultuur Drenthe, Impuls welzijn, Provincie Drenthe
- Input van culturele (historische) verenigingen en instellingen tijdens 3 bijeenkomsten
- Reacties van culturele verenigingen, instellingen, Jongerenraad en Adviesraad Sociaal Domein op het concept van de cultuurnota
- Input van vaste erfgoed adviseurs

CULTUUR VERBINDT

ONZE VISIE OP CULTUUR

ACHTERGROND

Cultuur is volop aanwezig in onze gemeente. We hebben een rijk cultureel verenigingsleven met onder andere koren, muziek- en toneelverenigingen en fotoclubs, diverse podia en vele culturele evenementen en festivals die jaarlijks in onze gemeente plaats vinden. Cultuur zien we ook terug in onze typische brinkdorpen met monumenten, liggend in een divers landschap waarachter een boeiende en rijke ontstaansgeschiedenis schuilt. De aanwezige kunst en cultuur(historie) geeft Aa en Hunze een eigen karakter en identiteit en maakt dat Aa en Hunze een aantrekkelijke gemeente is om te wonen, werken en te recreëren.

Deelnemen aan cultuur, of het nu gaat om het genieten van het aanbod van culturele instellingen of om het zelf beoefenen van kunst, draagt bij aan maatschappelijke participatie. Het heeft een persoonlijk element, omdat het je emotioneel raakt, omdat je je passie erin kwijt kunt, of omdat je je (culturele) competenties als verbeelding, creativiteit en zelfontplooiing erdoor vergroot. Cultuur beweegt je, ontroert je, zet je aan het denken en laat je kennismaken met nieuwe werelden. Tegelijkertijd zorgt cultuur voor samenhang tussen diverse groepen, stimuleert zij ontmoetingen, zorgt zij voor saamhorigheid, maakt zij problemen zichtbaar en bespreekbaar, houdt zij een spiegel voor en bevordert zij het creatieve vermogen van de samenleving.

Het culturele aanbod verandert voortdurend door nieuwe ontwikkelingen binnen de cultuur sector zelf. Maar ook door grote maatschappelijke en landschappelijke veranderingen. Cultuur verbindt, geeft verbeelding en creativiteit en kan helpen deze ontwikkelingen een plek te geven in de

samenleving. Zo kan cultuur ingezet worden om ontwikkelingen en thema's bespreekbaar te maken, aandacht te besteden aan specifieke thema's en voor co-creatie.

Vanuit deze achtergrond hebben we de volgende uitgangspunten voor ons cultuurbeleid voor de komende vier jaar opgesteld:

UITGANGSPUNTEN

- Iedereen die dat wil kan deelnemen aan cultuur; actief of passief, jong en oud, regelmatig of af en toe (brede toegankelijkheid);
- We zorgen voor de in stand houding van een culturele infrastructuur dat past bij een plattelandsgemeente als Aa en Hunze;
- We werken samen met de culturele verenigingen en organisaties in onze gemeente, de provincie Drenthe en onze buurgemeenten;
- We sluiten aan op andere beleidsterreinen als het sociaal domein, onderwijs, landschap, economie en recreatie en toerisme.
- We zetten cultuur en cultuurhistorie in om maatschappelijke opgaven mede vorm te geven en om sociaal maatschappelijke thema's te ondersteunen.
- We ondersteunen initiatiefnemers die activiteiten organiseren die passen binnen ons gemeentelijk beleid.
- Cultuurhistorie is één van de belangen die bij nieuwe ontwikkelingen afgewogen wordt voor een goede balans tussen benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving, zoals genoemd in de Omgevingswet.
- In ons subsidie- en vergunningenbeleid hebben we aandacht voor duurzaamheid.

WAT DOEN WIJ ALS GEMEENTE

We hebben een rijke culturele infrastructuur. Deze infrastructuur willen we in stand houden en (door)ontwikkelen. We spannen ons in om de culturele voorzieningen in onze gemeente te ondersteunen. Het huidige beleid zetten we in hoofdlijnen voort. Het huidige beleid verdiepen we waar nodig en vullen we aan met nieuwe accenten. We doen dit met dezelfde financiële omvang als de afgelopen vier jaar.

We hebben te maken met taken die wettelijk bepaald zijn en/of voortkomen uit bestuurlijke afspraken zoals op het gebied van cultuurhistorie, monumenten, archeologie, bibliotheken en cultuureducatie. Daarnaast is er ruimte om eigen keuzes te maken omdat cultuur een beleidsterrein is met een grote mate aan beleidsvrijheid voor de gemeente. Deze ruimte vullen we in zoals aangegeven in onze uitgangspunten (zie visie).

Rol van de gemeente

Als gemeente hebben we het overzicht over wat er speelt binnen de cultuursector en op andere gerelateerde beleidsterreinen. Onze rol is mede daardoor ook divers: faciliterend, adviserend, signalerend, stimulerend en initiërend.

We brengen partijen bij elkaar en bevorderen samenwerking. Daarnaast nemen we zelf deel aan netwerken. We faciliteren en stimuleren nieuwe processen en projecten. Hiervoor scheppen we duidelijkheid met kaders, (subsidie)regelingen en afspraken. En we initiëren zelf projecten waarbij we partijen vragen bij ons aan te sluiten als dat nodig is.

We werken samen met de provincie Drenthe. We nemen deel aan, en hebben afspraken gemaakt over, provinciale initiatieven als de culturele allianties, de culturele impuls, evenementen op het snijvlak van cultuur en vrije tijd, spreiding bibliotheken en cultureel erfgoed.

We werken integraal. Dit betekent dat we daar waar dat nodig en mogelijk is cultuur linken aan andere beleidsterreinen. Hierbij denken we aan:

- Toegankelijkheid: door bij subsidiëring van culturele activiteiten rekening te houden met de toegankelijkheid van de activiteit voor mensen met een beperking;
- Meedoen: door deelname aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur via het 'Kindpakket' en te onderzoeken of een structurele deelname aan het cultuur- en sportfonds voor volwassenen wenselijk en mogelijk is;
- Instellen van een subsidieregeling voor het ondersteunen van culturele projecten op het snijvlak van cultuur – sociaal domein;
- Onderwijs: door het ondersteunen van cultuureducatieprogramma's in het onderwijs om cultuurparticipatie te stimuleren. En door het stimuleren en faciliteren van onder andere de doorgaande leeslijn bij jongeren via de voor- en basisscholen en het voortgezet onderwijs.
- Recreatie en Toerisme: door deel uit te maken van het Geopark de Hondsrug en het ondersteunen van (meerdaagse) festivals en activiteiten die ook interessant zijn voor, en een link leggen met, lokale (horeca) ondernemers.
- Ruimte: door in onze bestemmingsplannen rekening houden met archeologische en cultuurhistorische waarden en bij nieuwe ontwikkelingen archeologie en cultuurhistorie in de integrale afweging een rol te laten spelen.

DE UITVOERING

CULTUUREDUCATIE

Toegang tot kunst en cultuur begint bij educatie, van jongs af aan. Cultuureducatie maakt dat leerlingen zichzelf en de wereld om hen heen ontdekken. Enerzijds omdat cultuur verrijkt en bijdraagt aan de kijk op de wereld. Maar ook omdat het de creatieve houding prikkelt, onderzoekt en ontwikkelt. Het onderwijs is de plek om alle kinderen en jongeren te bereiken, ongeacht hun culturele en sociale achtergrond.

Wij zetten ons in om jongeren in en om het onderwijs kennis te laten maken met de verschillende disciplines binnen cultuur. Er wordt zoveel mogelijk samengewerkt met kunstenaars, culturele verenigingen en instellingen uit onze eigen gemeente en provincie.

Wat blijven we doen

- Alle basisschoolleerlingen in Aa en Hunze maken kennis met de cultuurdisciplines. Dit gebeurt in de vorm van het Cultuurmenu. Scholen bepalen de samenstelling van het Cultuurmenu en worden daarin ondersteund door het ICO, Kunst & Cultuur Drenthe en de bibliotheek.
- Met de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CEMK) kunnen scholen extra cultuurmiddelen aanvragen. De deelnemende scholen kiezen er dan voor om een bepaalde kunstdiscipline verder uit te diepen of in te zetten om een specifiek thema te behandelen. Het ICO begeleidt en ondersteunt de scholen hierin.
- Het ICO heeft de opdracht de 14 basisscholen en het Dr. Nassau College in de gemeente te ondersteunen in het aanbod van cultuur binnen het onderwijs. Dit doet zij door te adviseren, coördineren, organiseren en uit te voeren. Daarnaast organiseert het ICO naschoolse activiteiten zoals de activiteitenladder Gieten en Kunstkids.
- Aa en Hunze is één van de gemeenten die in 2020 het Muziekakkoord Drenthe heeft ondertekend¹. Muziekakkoord Drenthe is onderdeel van Méér Muziek in de Klas; een landelijk programma dat ervoor moet zorgen dat alle kinderen op de basisscholen in Nederland structureel muziekonderwijs krijgen. De basisscholen in onze gemeente nemen ook deel aan het Muziekakkoord en worden hierin geadviseerd door het ICO.
- Binnen het voortgezet onderwijs voert het ICO lessen en projecten uit die jongeren stimuleren hun talent in te zetten en te ontwikkelen. De leerlijn media en Rondje Cultuur zijn hier voorbeelden van.
- We blijven de muziekverenigingen en muziekscholen in onze gemeente ondersteunen die muziekonderwijs geven. Dit doen we in navolging van de motie die de raad in 2017 heeft aangenomen om de muziekverenigingen en muziekscholen financieel te ondersteunen in hun aanbod voor muziekonderwijs. Hiervoor is een subsidieregeling opgesteld.
- We gaan door met de inzet van de cultuurcoach (combinatiefunctionaris cultuur). Deze functie is ondergebracht bij het ICO. Wel gaan we met het ICO onderzoeken of en op welke wijze de cultuurcombi een rol kan spelen in de relatie cultuur – sociaal domein.

¹ In het Muziekakkoord Drenthe zijn de afspraken tussen basisscholen, culturele instellingen, pabo's, conservatoria, gemeenten en provincie rond muziekonderwijs voor de periode 2020 – 2023 vastgelegd.

Waar geven we nieuwe impulsen aan

- We zetten het project Digital Art Factory (DAF) voort tot en met 2025. Eind 2019 is gestart met het project DAF in Gieten. DAF is een digitale en fysieke ontmoetings- en onderzoeksplek voor en door jongeren van 10 tot 25 jaar en is gevestigd in de aula in Gieten (achter de bibliotheek). Het is een plek waar jongeren creatief bezig zijn met alle digitale technieken en kunstvormen die je maar kunt bedenken (film en montage, 360 foto en film, animatie, virtual reality, 3D printen, etc.). Ze worden hierbij ondersteund door de DAF coach. Ongeveer 30 jongeren zijn nu lid van DAF Gieten en komen wekelijks bijeen. Daarnaast staan er jongeren op de wachtlijst om aan te sluiten. Er is een goede inhoudelijke samenwerking met het Dr. Nassau College in het kader van Sterk Techniek Onderwijs en de basisscholen in de gemeente.

Middelen voor Cultuureducatie	2022	2023	2024	2025
ICO (s)	170.231	172.784	175.376	178.006
Muziekeducatie (s+i)	19.987	20.242	20.500	20.736
DAF (i)	27.500	27.830	28.165	28.505
Totaal	217.718	220.856	223.041	227.247

CULTUURPARTICIPATIE

Deelnemen aan cultuur draagt bij aan de persoonlijke en creatieve ontwikkeling van mensen. Het zorgt voor verbinding en contacten tussen mensen en het levert een bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Uit onderzoek blijkt dat actief deelnemen aan cultuur een positief effect heeft op de fysieke en mentale gezondheid. Dit sluit aan bij het model 'positieve gezondheid' van Machteld Huber dat uitgangspunt is van ons gezondheidsbeleid.

We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen aan kunst en cultuur beoefening en -uitingen in de vrije tijd. Onze inzet is erop gericht om het culturele aanbod te ondersteunen, zichtbaar en toegankelijk te houden, en om meedoen aan cultuuruitingen mogelijk te maken en te stimuleren. We willen experimenteren met culturele projecten gericht op maatschappelijke thema's (leefbaarheid, mantelzorg, laaggeletterdheid, eenzaamheid, armoede, etc.), om via deze weg nieuwe (kwetsbare) doelgroepen te bereiken.

Wat blijven we doen

- Deelname aan kunst en cultuur vindt onder andere plaats bij de vele amateurverenigingen in onze gemeente. De amateurverenigingen worden financieel ondersteund wanneer ze dat nodig hebben zodat ze hun activiteiten uit kunnen blijven voeren.
- Culturele activiteiten komen in aanmerking voor een incidentele subsidie.
- We denken mee over initiatieven uit het veld.
- We nemen deel aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur en blijven bekendheid geven aan het bestaan van het fonds. Dit fonds maakt deel uit van het Kindpakket. De financiële drempel

voor ouders die het financieel niet breed hebben nemen we hiermee weg waardoor alle kinderen die dat willen deel kunnen nemen aan cultuuractiviteiten.

Waar geven we nieuwe impulsen aan

- We gaan de beleidsregels amateurkunst aanpassen. Deze beleidsregels stammen uit 1999 en sluiten niet meer aan op onze huidige algemene subsidieverordening die in 2021 is vastgesteld.
- We gaan twee keer per jaar netwerkbijeenkomsten organiseren voor het culturele veld gekoppeld aan een inhoudelijke thema.
Tijdens de bijeenkomsten met het culturele veld is sterk naar voren gekomen dat er behoefte is aan bijeenkomsten waar kennis en informatie wordt uitgewisseld en samenwerking wordt bevorderd doordat partijen elkaar ontmoeten.
- We gaan door met het project met betrekking tot de culturele accommodatie in Gieten. Dit project is in 2021 opgestart in samenwerking met culturele organisaties uit Gieten. Medio 2022 moet het onderzoek afgerond waarin vier scenario's onderzocht zijn op haalbaarheid. De raad zal op grond van dit onderzoek verdere besluiten nemen.
- We gaan onderzoeken of een structurele deelname aan het cultuur- en sportfonds voor volwassenen wenselijk en mogelijk is.
- We gaan experimenteren met culturele projecten die gericht zijn op maatschappelijke thema's en/of die als doel hebben om via deze weg nieuwe (kwetsbare) doelgroepen te bereiken.
Voor dit experimenteren gaan we een nieuwe, tijdelijke, subsidieregeling in het leven roepen voor sociaal - culturele projecten. Met deze regeling gaan we projecten ondersteunen:
 - die aandacht vragen voor een maatschappelijk thema (armoede, laaggeletterdheid, duurzaamheid, etc.)
 - die actieve cultuurparticipatie stimuleren bij nieuwe (kwetsbare) doelgroepen (zoals Gekleurd Grijs)
 - die sociale cohesie en inclusie binnen een dorp, wijk of buurt bevorderen (voorbeeld het project 'Hoe groot is jouw wijk').Cultuur wordt hiermee ingezet als middel in het omgaan met/bewustwording van specifieke thema's als eenzaamheid, armoede, laaggeletterdheid of werkloosheid of als bijdrage aan inclusie (iedereen doet mee). We sluiten qua werkwijze aan bij de provinciale regeling 'Podium Platteland'. Een toekenning van ons kan hierdoor gezien worden als cofinanciering voor een aanvraag bij de provincie Drenthe.

Middelen voor Cultuurparticipatie	2022	2023	2024	2025
Amateurkunst	40.908	41.521	42.144	42.776
Incidentele subsidies	15.906	16.144	16.386	16.632
Jeugdcultuurfonds	8.507	8.634	8.764	8.895
Netwerkbijeenkomsten	1.500	1.500	1.500	1.500
Sociaal – Culturele projecten	12.500	12.500	12.500	9.500
Totaal	79.321	80.299	81.294	79.303

PODIA EN EVENEMENTEN

Onze gemeente is rijk aan karakteristieke, kleine podia en aan organisaties die een cultureel en gevarieerd jaarprogramma bieden op het gebied van muziek, theater en literatuur. Tijdens het festivalseizoen kunnen bezoekers terecht op vele grote en kleinere festivals en evenementen die worden georganiseerd.

De podia, festivals en evenementen hebben een aantrekkingskracht op onze eigen inwoners en op (dag) toeristen. Ze dragen bij aan het beeld van Aa en Hunze, zorgen er mede voor dat mensen graag naar onze gemeente komen en dragen bij aan extra inkomsten voor onze lokale ondernemers.

Wat blijven we doen

- De verschillende muziekpodia in onze gemeente bieden een groot scala aan muzikoptredens vanuit diverse muziekgenres. De huidige beleidslijn voor podia zetten we voort. Dit houdt in dat de podia zelf verantwoordelijk zijn voor hun exploitatie. Ze kunnen een beroep doen op de gemeente voor speciale, bijzondere en eenmalige optredens en voor incidentele specifieke uitgaven.
- We blijven festivals en culturele evenementen ondersteunen.

Waar geven we nieuwe impulsen aan

- We gaan de ondersteuning van de diverse festivals en evenementen anders organiseren. Het gaat hierbij om zowel culturele- als sport evenementen. De financiële ondersteuning vindt momenteel plaats vanuit verschillende budgetten. Deze budgetten brengen we onder in één budget voor festivals en evenementen. Toetsing vindt plaats op basis van een nog op te stellen subsidieregulering 'Festivals en evenementen' die aansluit op de Algemene Subsidie Verordening.
- Er is vanuit de culturele sector behoefte aan een zichtbare activiteitenagenda. Op basis van deze agenda kunnen de organisatoren plannen en afstemmen en kan promotie gemaakt worden voor de activiteiten die georganiseerd worden. Wij nemen het initiatief om samen met het culturele veld de realisatie van de activiteitenagenda te onderzoeken en vervolgens samen nader uit te werken. Als de agenda gerealiseerd is dragen we het beheer en het up to date houden over aan het culturele veld en zal onze rol een faciliterende rol zijn.
- Samen met het culturele veld gaan we de mogelijkheden voor het vormen van een platform waar vraag en aanbod bijeenkomen onderzoeken. Als de vorm bekend is wordt het platform opgezet. Diverse verenigingen en organisaties hebben zelf materialen, ruimte, etc. die ingezet kunnen worden bij activiteiten. Hier kunnen andere partijen ook gebruik van maken. Het is alleen niet inzichtelijk wie waarover beschikt. Tijdens de bijeenkomsten met het culturele veld is veelvuldig aangegeven dat er behoefte is aan een platform waarbij vraag en aanbod bijeenkomen. Wij nemen het initiatief om dit samen met het culturele veld nader uit te werken. Als het platform is gerealiseerd en dragen we het beheer en onderhoud over aan het culturele veld. Onze eventuele rol zal dan een faciliterende rol zijn.
- We gaan organisatoren van culturele activiteiten, evenementen en festivals stimuleren om zich in de programmering ook te richten op de doelgroep jongeren. Dit doen we door de

doelgroep jeugd op te nemen in het aanvraagformulier voor subsidie en in de gesprekken die we voeren met initiatiefnemers. Met de jongerenraad gaan we in gesprek over het culturele aanbod voor jongeren. En in het evenementenbudget reserveren we een bedrag van € 5.000,- voor culturele initiatieven specifiek gericht op jongeren.

Middelen voor Podia en Evenementen	2022	2023	2024	2025
Festivals en evenementen	35.000	30.000	30.000	30.000
De Literaire Hemel	1.354	1.374	1.394	1.415
Activiteitenagenda	2.000	2.000	2.000	2.000
Platform vraag en aanbod	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal	39.854	34.874	34.894	34.915

BEELDENDE KUNST

Beeldende kunst biedt de mogelijkheid om mensen met een andere blik te laten kijken naar de samenleving, de omgeving of de geschiedenis. Het is het medium voor mensen om zich te uiten, een verhaal te vertellen en deze te delen met anderen. Dan kan met beelden, schilderijen, landschapskunst, film, etc.

Wat blijven we doen

- Er is geen structureel budget beschikbaar voor onderhoud van bestaande kunstwerken in de openbare ruimte of voor de aanschaf van nieuwe kunstwerken. Als kunstprojecten zich aandienen zal hier op ad-hoc basis op worden ingespeeld.
- De gemeentelijke kunstwerken in de openbare ruimte worden jaarlijks door Openbare Werken schoon gemaakt.
- We bieden (amateur) kunstenaars de mogelijkheid om te exposeren in de centrale hal van het gemeentehuis.
- We gaan door met de kunstuitleen voor kunst in het gemeentehuis. De afgelopen vijftien jaar hebben we een kunstuitleen georganiseerd waarbij amateurkunstenaars de mogelijkheid wordt geboden om voor een jaar schilderijen uit te lenen aan de gemeente. Deze schilderijen hangen gedurende een jaar in de werkruimtes in het gemeentehuis.

Waar geven we nieuwe impulsen aan

- We geven impulsen aan mogelijkheden om te exposeren in gemeentelijke gebouwen waaronder de Boerhoorn en MFC de Spil.
- We gaan een deel van onze eigen kunstcollectie verkopen/afstoten. In 2015 heeft er een uitgebreide inventarisatie plaats gevonden van de kunstwerken die de gemeente in haar bezit heeft. Het gaat hierbij vooral om aangekochte kunst vanuit de

vroegere BKR regeling. Destijds is er een keuze gemaakt van kunstwerken die in de kunstcollectie blijven en kunstwerken die we willen afstoten. Omdat de kunstmarkt toen slap was is eerst van afstoten afgezien. We pakken dit nu alsnog op en gaan over gaan tot verkoop van een deel van de collectie. De opbrengst van deze verkoop wordt toegevoegd aan het cultuurbudget.

Middelen voor Beeldende Kunst	2022	2023	2024	2025
Stichting Beeldend Kunstenaars Aa en Hunze	894	907	921	934
Exposities	9.186	9.323	9.463	9.605
Verkoop kunstcollectie (i)		5.000		
Totaal	10.080	15.230	10.384	10.539

MEDIA

Onder media vallen de lokale omroep, films en documentaires. We hebben in onze gemeente een eigen lokale omroep; radio Aa en Hunze. Radio Aa en Hunze zendt programma's uit vanuit hun studio in Annen en op locatie vanuit hun mobile studio bij evenementen. Om uit te mogen zenden moet de omroep voldoen aan een aantal landelijke voorschriften. Zo moet een voorgeschreven percentage van de programma's van informatieve, culturele en educatieve aard zijn en gericht zijn op het eigen verzorgingsgebied.

Wat blijven we doen

- De jaarlijkse bijdrage die de gemeente ontvangt van het Rijk voor de lokale omroep wordt doorgezet naar Radio Aa en Hunze.
- Makers van boeken, films en documentaires van kwaliteit, geïnspireerd op culturele, historische en maatschappelijke thema's uit Aa en Hunze kunnen een verzoek indienen voor incidentele financiële ondersteuning.

Middelen voor Media	2022	2023	2024	2025
Radio Aa en Hunze	19.691	19.986	20.286	20.590

BIBLIOTHEKEN

Het bibliotheekwerk zit in een veranderingsproces. Dit is een landelijk beeld. Meer en meer ontwikkelt de bibliotheek zich van een uitleenorganisatie naar een maatschappelijk-educatieve instelling dat zich naast het bevorderen van lees- en taalvaardigheid ook richt op (digitale) basisvaardigheden, mediawijsheid en laaggeletterdheid (persoonlijke ontwikkeling). Dit veranderingsproces vindt ook plaats bij de bibliotheek in Aa en Hunze.

Als gemeente vinden we het belangrijk dat iedere inwoner, jong en oud, zich kan ontwikkelen en mee kan doen. Dat inwoners hierin worden gestimuleerd en ondersteund én dat er een plek geboden wordt waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en samen bezig kunnen zijn. Hiervoor zien we een belangrijke rol weggelegd voor de bibliotheek in onze gemeente. Dit vraagt van de bibliotheek dat zij (nog nadrukkelijker) de verbinding zoekt met inwoners, maatschappelijke organisaties, de kinderopvang en het onderwijs.

De bibliotheekwet

De grondslag voor het bibliotheekwerk ligt in de Bibliotheekwet (voluit Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob)). Vanuit drie overheidslagen wordt ingestoken op het bibliotheekwerk. De gemeente is verantwoordelijk voor de eigen bibliotheekvoorziening. Deze moet aansluiten op de landelijke richtlijnen voor het bibliotheekwerk. Daarnaast kan de gemeente haar eigen accenten leggen.

In deze wet worden vijf functies benoemd waaraan de openbare bibliotheek moet voldoen:

1. Kennis en informatie ter beschikking stellen
2. Ontwikkeling en educatie bieden
3. Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur
4. Ontmoeting en debat organiseren
5. Kennis laten maken met kunst en cultuur

Daarnaast legt de bibliotheek (landelijk) de focus op drie grote maatschappelijke opgaven: het bevorderen van lezen, het bevorderen van participatie in de informatiesamenleving en het bevorderen van een leven lang ontwikkelen. Deze focus sluit aan op onze eigen uitgangspunten.

Asschergelden

In 2019 hebben we als gemeente van het Rijk voor 3 jaar een projectsubsidie van € 75.000,- per jaar toegekend gekregen: de zogenaamde Asschergelden. De Asschergelden zijn bedoeld om kleine gemeenten te ondersteunen bij het behoud van openbare bibliotheken waarbij de vijf bibliotheekfuncties binnen de bibliotheekorganisatie aanwezig moeten zijn. Dat betekent niet dat elke afzonderlijke vestiging alle vijf functies hoeft uit te voeren, maar wel dat die vijf functies binnen die openbare bibliotheekorganisatie worden uitgevoerd, rekening houdend met wat er lokaal mogelijk en wenselijk is.

De inzet van de Asschergelden in onze gemeente moet er uiteindelijk toe leiden dat de bibliotheek Gieten functioneert als hoofdvestiging. Dat betekent dat enerzijds een deel van de dienstverlening wordt gecentraliseerd in Gieten en anderzijds een deel van de dienstverlening wordt uitgevoerd op locatie; in de bibliotheken van Annen, Rolde en Gasselternijveen én in dorpshuizen. Met als uiteindelijke doel het realiseren van gelijke kansen voor iedereen.

Met de uitbreiding van taken voldoet de bibliotheek Gieten aan de wettelijke taken. Tegelijkertijd worden de omliggende dorpen en kernen versterkt door enerzijds de bibliotheekfuncties in de kleinere vestigingen aan te bieden en anderzijds door een nieuwe manier van werken in de dorpen

en kernen via o.a. dorps- en buurthuizen. De projectsubsidie wordt ingezet voor 6 deelprojecten² die aansluiten op de uitgangspunten van ons bibliotheekbeleid (zie bijlage 1).

Wat blijven we doen

- We houden de huidige spreiding van de bibliotheken in stand. De bibliotheek Aa en Hunze bestaat uit vier vestigingen in de gemeente (Annen, Rolde, Gasselternijveen en Gieten). Alle vestigingen zijn de afgelopen jaren gerestyled. Hierdoor nodigen ze meer uit om de bibliotheek te bezoeken, om mensen te ontmoeten. Ze voldoen allemaal aan de huidige uitgangspunten van het bibliotheekwerk. De bibliotheek in Gieten is de hoofdvestiging. Hier zijn alle bibliotheekfuncties onder gebracht. Daarnaast heeft iedere vestiging een aanbod van boeken en diensten dat aansluit op de vragen en wensen van de gebruikers.
- De middelen die we jaarlijks van de provincie Drenthe ontvangen (€ 100.000,-) om de toegankelijkheid en spreiding van de bibliotheken in stand te houden komen één op één ten goede aan het bibliotheekwerk in onze gemeente.
- We zetten ons beleid ten aanzien van leesbevordering en taalvaardigheid voort. De afgelopen jaren hebben we ons gericht op het realiseren van de doorgaande leeslijn van 0 – 100 jaar. Het doel is om onze inwoners een goede basis te bieden op het gebied van lees- en taalvaardigheid. De bibliotheek is hierin de primaire en verbindende partner. Zij biedt hierin diverse producten en programma's voor de diverse leeftijdscategorieën:
 - Pasgeborenen: het BoekStartkoffertje
 - 0 – 4 jarigen: BoekStart in de kinderopvang
 - 4 – 12 jarigen: de Bibliotheek op school (dBos)
 - 12 – 18 jarigen: de Bibliotheek op school (dBos)
 - 18 jaar en ouder: aanbod bibliotheek fysiek en online en het TaalhuisSamenwerking met de kinderopvang in het kader van voor- en vroegschoolse educatie, het basis- en voortgezet onderwijs en het Taalhuis (aanpak laaggeletterdheid) is hierbij essentieel.
- De bibliotheek is een belangrijke partner in de aanpak laaggeletterdheid. Het Taalhuis is gevestigd in de bibliotheek in Gieten. De functie van Campagneleider Taal en Meer is onder gebracht bij Biblionet. De campagneleider en de coördinator van het Taalhuis (Drenthe College) hebben de dagelijkse verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het gemeentelijk beleid dat is vastgelegd in het 'Activiteitenplan aanpak laaggeletterdheid 2021-2023'.
- In het kader van de digitale samenleving en mediawijsheid biedt de bibliotheek ondersteuning aan inwoners die daar moeite mee hebben. De coronaperiode heeft zichtbaar gemaakt dat digitale vaardigheden noodzakelijk zijn om optimaal deel te kunnen nemen aan de samenleving. We gaan door met het aanbieden van de trainingen Klik en Tik en Digisterker. Deze worden waar nodig aangepast voor specifieke doelgroepen.

2

1. Buitenruimte bibliotheek Gieten – ontmoetingstuin
2. Pilot dorps huis Grolloo (dienstverlening buiten de muren van de bibliotheek aanbieden)
3. Digitale verhalenwerf – verbinding leggen tussen lokale erfgoed met verhalen, lezen, leren, informeren (digitaal ontsluiten) en participeren
4. BiebFabriek – jeugd de mogelijkheid geven tot experimenteren met nieuwe digitale technieken en ontwikkelen van 21 eeuwse vaardigheden
5. Digitale inclusie – Intensivering digivaardigheids cursussen
6. Project Hoera – vergroten van leesplezier en leesmotivatie bij basisschoolkinderen waarbij ook scholen en ouders worden betrokken

- Inwoners kunnen terecht bij het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) van de bibliotheek wanneer ze vragen hebben over overheidszaken die digitaal geregeld worden (DigiD, belastingen en toeslagen, zorg, werk of uitkering, rijbewijs, AOW aanvragen, verkeersboetes betalen, inburgering).

Waar geven we nieuwe impulsen aan

- De bibliotheek ondersteunt het onderwijs met advies en zo nodig projecten om de kwaliteit van het leesonderwijs te verhogen.
Als gevolg van de COVID maatregelen hebben veel jongeren achterstanden opgelopen. Het onderwijs en de gemeente ontvangen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) extra middelen om deze achterstanden aan te pakken. Het basisonderwijs in onze gemeente heeft aangegeven de kwaliteit van het leesonderwijs te willen verhogen. Het is nog niet duidelijk op welke manier ze hier invulling aan willen geven. De bibliotheek is al een partner van het onderwijs voor wat betreft de leesbevordering. Zij kan het onderwijs ondersteunen om deze doelstelling te realiseren.
- De doorgaande leeslijn is nog niet helemaal gerealiseerd. We gebruiken de komende periode om dit traject af te ronden. Dit betekent dat we hierin de volgende activiteiten gaan uitvoeren:
 - We gaan verder met het uitrollen van dBos bij de nog niet aangesloten basisscholen en zetten in op aansluiting van het Dr. Nassau College in Gieten. Na realisatie hiervan hebben alle scholen de beschikking over een boekencollectie die actueel is en past bij hun school. De scholen en de bibliotheek hebben met dBos ook de beschikking over een monitor waarmee doelgericht aan leesbevordering gewerkt kan worden.
 - We gaan het product 'Leesklik' updaten.
In de kinderopvang wordt gewerkt met 'Leesklik'. Dit is een product dat samen met de kinderopvang ontwikkeld is en bedoeld is om de taalontwikkeling bij jonge kinderen te stimuleren. Ook de ouders worden hierbij betrokken. In overleg met de kinderopvang wordt de bestaande collectie van Leesklik verversen en wordt de digitale versie doorontwikkeld.
- Toekomstbestendig maken van de gerealiseerde projecten die zijn voortgekomen uit de inzet van de Asschergelden.
Samen met Biblionet Drenthe gaan we op basis van de tussenrapportages bepalen aan welke projecten we na de projectperiode een vervolg gaan geven en hoe we dat gaan financieren.

Middelen voor Bibliotheken	2022	2023	2024	2025
Biblionet Drenthe	479.480	486.672	493.972	501.381
Provinciale middelen	100.000	100.000	100.000	
Totaal	579.480	586.672	593.972	501.381

CULTUREEL ERFGOED

Onder cultureel erfgoed wordt verstaan: ‘wat door vorige generatie is gebouwd of gemaakt en wat nu nog bestaat en tegenwoordig monumentale of museale waarde heeft’. Inwoners krijgen door contact met dit erfgoed een beeld van hoe mensen vroeger geleefd moeten hebben. Naast materieel erfgoed (onroerend) is er ook immaterieel (roerend) erfgoed, denk aan talen, verhalen en legendes, feesten, verenigingen, gebruiken van oudsher enz.

Het cultureel erfgoed is van belang voor het versterken van de identiteit van de samenleving. Behoud van cultureel erfgoed is dan ook belangrijk. De Erfgoedwet beschermt het behoud van het cultureel erfgoed.

Een deel van deze regels (materieel) wordt overgenomen in de Omgevingswet (deze treedt naar verwachting op 1 januari 2023 in werking). Waarbij met name een goede balans tussen benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving wordt beoogd. Dit wordt bereikt door een samenhangende benadering van diverse belangen, waarvan cultureel erfgoed er één is.

Cultureel erfgoed van Aa en Hunze

In onze gemeente is een grote verscheidenheid aan cultureel erfgoed en daar zijn we trots op.

Archeologie

We hebben vele archeologische overblijfselen zoals hunebedden, grafheuvels, celtic field complexen en pingoruïnes. En er liggen binnen onze gemeente ook een aantal bijzondere archeologische gebieden zoals Strubben-Kniphorstbos, Kampsheide en het Balloërveld. Al ons archeologisch erfgoed is geïnventariseerd en vastgelegd op een archeologische beleids- en advieskaart en vervolgens in bestemmingsplannen. We verwachten in 2022 de actualisatie van deze archeologische beleids- en advieskaart af te ronden.

Cultuurhistorie en Monumenten

In onze gemeente is groot aantal gebouwde monumenten, 74 rijksmonumenten en 21 provinciale monumenten. Geen gemeentelijke monumenten maar wel ruim 1800 karakteristieke panden en twee beschermde dorpsgezichten (Anloo en Annerveensche- en Eexterveenschekanaal). De variatie aan gebouwd erfgoed is groot.

Het waardevolle gebouwde erfgoed en het landschappelijk erfgoed zijn vastgelegd op de Cultuur Historische Waarden Kaart en beschreven in bestemmingsplannen. De Cultuur Historische Waarden Kaart gebruiken we om het belang van deze cultuurhistorische waarden zichtbaar te maken en op een zorgvuldige wijze mee te wegen bij nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

Immaterieel erfgoed

Immaterieel erfgoed omvat sociale gewoonten, voorstellingen, rituelen, tradities, uitdrukkingen, bijzondere kennis en vaardigheden van gemeenschappen en groepen. Immaterieel erfgoed is belangrijk voor de identiteit van onze dorpen en gebieden. Het geeft een gevoel van verbondenheid met vorige generaties en is ook toekomstgericht, omdat mensen het willen doorgeven aan volgende generaties. Bekende voorbeelden in onze gemeente zijn: gescheperde schaapskuddes, de Etstoel te Anloo, paasvuren, carbidschieten (ingeschreven op lijst immaterieel erfgoed van het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland), streektaal (zie blz. 21) en het ambacht van onze molenaars (ingeschreven op de Lijst van Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid). Immaterieel erfgoed kan op blijvende aandacht van de gemeente rekenen.

Wat blijven we doen

- **Gedeelde zorg voor ons erfgoed**
We hebben als gemeente een (wettelijke) zorgplicht voor ons cultureel erfgoed. Dat houdt in dat we in onze bestemmingsplannen rekening houden met archeologische en cultuurhistorische waarden. In de zorg voor ons cultureel erfgoed staat de gemeente gelukkig niet alleen. We werken daarin samen met vele partijen en kunnen een beroep op het provinciaal steunpunt Erfgoed Drenthe. Ook is de provincie een belangrijke partner in projecten en werken we samen bij onderzoek naar lacunes in de kennis over ons erfgoed.
- **Geopark de Hondsrug**
Vanuit recreatie en toerisme nemen we samen met zes andere gemeenten en twee provincies deel aan Geopark de Hondsrug dat sinds 1 januari 2016 de status heeft van UNESCO Global Geopark. De UNESCO-status is een bijzondere erkenning en zal, naar verwachting, een toeristische impuls en economische spinn-off geven. Wij maken gebruik van deze samenwerking om ons cultureel erfgoed onder de aandacht te brengen. Het UNESCO Geopark de Hondsrug beslaat een groot deel van onze gemeente, waaronder het Hunzedal, en is een belangrijk factor in ons mooie landschap en unieke cultuurhistorie
- **Vrijwilligers onmisbaar**
De vele vrijwilligers, vrijwillige molenaars en historische verenigingen zijn onmisbaar om ons cultureel erfgoed in stand te houden en de kennis daarover uit te dragen. Wij organiseren twee keer per jaar een bijeenkomst om informatie en activiteiten over cultureel erfgoed met elkaar uit te wisselen. Daarnaast bieden we ondersteuning en werken we samen in projecten zoals bij het laten maken van bij informatiepanelen (Oude Groningerweg, oude handelsroute), inrichten Beleefpunt Archeologie in Rolde en de instandhouding van monumenten (trafohuisje Spijkerboor).
- **Digitale Erfgoed Atlas**
We realiseren ons dat de Cultuur Historische Waarden Kaart en de Archeologische Beleids- en Advies Kaart minder toegankelijk zijn voor onze inwoners, ondernemers, scholieren en toeristen. Met de Digitale Erfgoedatlas wordt deze beschikbare kennis van cultuurhistorie op een meer aansprekende wijze zichtbaar gemaakt. De toegankelijkheid van deze Digitale Erfgoedatlas via onze eigen website of via andere kanalen en de vindbaarheid kan nog beter. In de Digitale Erfgoedatlas wordt met verschillende kaartlagen en themakaarten de essentie van het cultuurhistorische landschap en het rijke gevarieerde culturele erfgoed van de gemeente op een meer toegankelijke wijze zichtbaar. Daarnaast zijn in de Digitale Erfgoedatlas locatie gebonden verhalen opgenomen over de geschiedenis van de dorpen en het landschap. Wij willen hier een vervolg aangeven, waarbij we ook aandacht willen schenken aan streektaal. Ook zorgen we voor een verbinding met de Verhalenbrink van de bibliotheek, waar 'het verhaal van.....' aan de hand van thema's wordt uitgewerkt. De Digitale Erfgoedatlas kan ook een inspiratiebron zijn voor behoud en ontwikkeling van de specifieke cultuurhistorische kwaliteiten van ieder dorp. Denk bijvoorbeeld aan leegstand en herbestemming, herstructurering en inbreiding. Maar ook voor het versterken van (lokale) toeristische initiatieven kan de atlas worden gebruikt.
- **Benutten en beleefbaar maken/vermarkten**
Onze CHWK biedt kansen voor het benutten van erfgoed voor recreatie en toerisme, zowel thematisch als gebiedsgericht. Thema's die een belangrijke bijdrage leveren aan de cultuurhistorische karakteristiek van de gemeente zijn bijvoorbeeld de historische infrastructuur van wegen, waterwegen en spoorwegen of de grote variatie aan agrarisch erfgoed. Gebieden die waardevol zijn vanwege een bijzonder combinatie van landschap(pen) en de daarin aanwezige (historische) bebouwing. We gaan ook deze periode verder met het zichtbaar maken van deze cultuurhistorische thema's en parels en onderzoeken hoe we deze kunnen benutten en beleefbaar maken voor onze inwoners en toeristen. Een voorbeeld hier

van is het project om fietsverbindingen in het Hunzegebied te ontwikkelen waarbij interessante cultuurhistorische locatie onder de aandacht worden gebracht.

- **Culturele Monumenten Dag**
Al een aantal jaar wordt de opening van het culturele seizoen gecombineerd met de Open Monumenten Dag onder de noemer: Culturele Monumenten Dag. Dit is de dag om onze monumenten en culturele activiteiten onder de aandacht te brengen van een breed publiek. We blijven de Culturele Monumenten Dag ondersteunen. We staan wel voor de opgave om een comité in te stellen die deze dag met ondersteuning van ons wil organiseren. Het Comité Open Monumenten Dag speelt hierin ook een belangrijke rol.

Waar geven we nieuwe impulsen aan

- **Kerkenvisie**
het proces van een kerkenvisie willen we zicht krijgen op de problematiek van de exploitatie van kerkgebouwen in onze gemeente. We willen gezamenlijk met kerkbesturen, en in overleg met de verenigingen dorpsbelangen en andere partijen, een duurzaam toekomstperspectief ontwikkelen voor alle dertien kerken. We hebben hiervoor een subsidie ontvangen van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed van 25.000,--.
- **Onderzoek naar Joods Vastgoed in WO II**
Wij gaan de rol van de (voormalige) gemeente(n) bij de onteigening en doorverkoop van Joods vastgoed tijdens WO II onderzoeken. Landelijk voert een groot aantal gemeenten dit onderzoek uit of heeft het inmiddels afgerond. Er wordt daarbij gekeken naar de betrokkenheid bij transacties, rechtsherstel en inning van belastingen / heffingen. Wij hebben het Drents Archief gevraagd dit voor ons uit te voeren.
- **Onderzoek Jong Erfgoed – Landschap van de ruilverkaveling**
In 2021 hebben we deelgenomen aan het onderzoek naar Jong Erfgoed dat door de provincie Drenthe is geïnitieerd. We willen onderzoeken hoe en in welke vorm we de resultaten van dit onderzoek in het beleid voor de fysieke leefomgeving kunnen integreren.
- **Erfgoedvisie**
Met het oog op het in werking treden van de Omgevingswet wordt gewerkt aan de voorbereiding van het opstellen van een Omgevingsvisie. Doel van de Omgevingswet is een goede balans tussen benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving. Dit vraagt om een samenhangende benadering van diverse belangen, waarvan cultureel erfgoed er één is. Dit maakt het gewenst om te onderzoeken of ook voor cultureel erfgoed nog een visiedocument (erfgoedvisie) opgesteld moet worden om cultureel erfgoed goed te kunnen duiden.

Middelen voor Cultureel Erfgoed	2022	2023	2024	2025
Torens	23.392	23.742	24.099	24.460
Molens	56.083	56.924	57.778	58.644
Monumentenzorg	59.497	60.464	61.446	62.443
Open monumentendag	5.000	5.000	5.000	5.000
Archeologische Monumenten	9.583	9.726	9.872	10.020
Kerkenvisie (i)	25.000			
Erfgoedprojecten			5.000	

Totaal	178.555	155.856	163.195	160.567
--------	---------	---------	---------	---------

MUSEA

We hebben in onze gemeente 2 musea; het C+B museum in Grolloo en dorpsmuseum de Kluis in Eext. Beide musea maken de cultuur en historie in onze gemeente zichtbaar en beleefbaar met hun vaste collectie en wisselende tentoonstellingen. Niet alleen voor de eigen inwoners maar ook voor toeristen. Beide musea worden in stand gehouden en gerund door een grote groep vrijwilligers.

In het C+B museum worden bezoekers meegenomen in de geschiedenis van de blues en de bekende Nederlandse bluesband Cuby and the Blizzards van frontman Harry Muskee. De bluesmuziek wordt met thematentoonstellingen zichtbaar en beleefbaar gemaakt. Het stelt zich ook ten doel om de blues door te geven aan jonge generaties. Jonge blues artiesten wordt een podium geboden om op te treden en met het educatieproject Kidsblues maken basisschoolleerlingen kennis met de bluesmuziek.

Dorpsmuseum de Kluis is gevestigd in een voormalige diepvrieskluis bestemd voor dorpsbewoners uit Eext. In het museum gaan bezoekers terug in de tijd. Verdwenen beroepen worden weer tot leven gebracht aan de hand van gereedschappen. Met een stijlkamer uit het begin van de 20^e eeuw is te zien hoe mensen in die tijd leefden. Er zijn archeologische vondsten te zien en een maquette van Eext in 1754. Het educatieproject 'Op stap met Geessie en Geert' maakt deel uit van de erfgoedleerlijn van het basisonderwijs in Aa en Hunze.

Wat blijven we doen

- Musea kunnen voor speciale, bijzondere en eenmalige exposities en voor incidentele specifieke uitgaven een subsidie aanvragen. Ze zijn zelf verantwoordelijk voor hun exploitatie.

STREEKTAAL

Het Drents is een belangrijk onderdeel van de Drentse cultuur en cultuurhistorie. Het verbindt mensen met elkaar en draagt bij aan de identiteit van Drenthe. Het gebruik en de betekenis van de streektaal kan voor iedereen verschillend zijn. De Drentse streektaal is herkenning, communicatie, saamhorigheid, emotie, meertaligheid en een bron van inspiratie voor literaire en culturele activiteiten.

Wat blijven we doen

- We blijven het Huus van de Taol ondersteunen in hun activiteiten om het Drents onder jong en oud levend te houden.
- Tijdens Meertmaond Streektaolmaond wordt er in Drenthe extra aandacht besteed aan de Drentse streektaal. In deze maand wordt hier ook tijdens de raadsvergadering op een unieke en passende manier aandacht aan besteed.
- Het is mogelijk om voor incidentele activiteiten gericht op het behoud, versterken en/of onder de aandacht brengen van de Drentse Taol een subsidie aan te vragen.

Waar geven we nieuwe impulsen aan

- In het kader van Cultuurhistorie meer aandacht schenken aan het gebruik van streektaal.

MIDDELEN VOOR STREEKTAAL	2022	2023	2024	2025
Huus van de Taol	2.500	2.500	2.500	2.500

DE FINANCIËN

Bestaand beleid structureel	2022	2023	2024	2025
subsidies amateurkunst	€ 40.908	€ 41.522	€ 42.144	€ 42.777
incidentele waarderingssubsidies (1)	€ 14.803	€ 15.025	€ 15.250	€ 15.479
Cultuureducatie (2)	€ 209.218	€ 212.356	€ 215.542	€ 218.775
Cultuurtrajecten (1)	€ 1.103	€ 1.120	€ 1.136	€ 1.153
jeugdcultuurfonds	€ 8.507	€ 8.635	€ 8.764	€ 8.896
activiteiten oranjeverenigingen, 4 en 5 mei viering	€ 4.408	€ 4.474	€ 4.541	€ 4.609
Stichting Beeldend Kunstenaars Aa en Hunze	€ 894	€ 907	€ 921	€ 935
Exposities gemeentehuis	€ 9.186	€ 9.324	€ 9.464	€ 9.606
Bibliotheekwerk	€ 479.480	€ 486.672	€ 493.972	€ 501.382
De Literaire Hemel	€ 1.354	€ 1.374	€ 1.395	€ 1.416
Locale omroep	€ 19.691	€ 19.986	€ 20.286	€ 20.590
Torens	€ 23.392	€ 23.743	€ 24.099	€ 24.461
Molens	€ 56.083	€ 56.924	€ 57.778	€ 58.645
Monumentenzorg	€ 64.497	€ 65.464	€ 66.446	€ 67.443
Archeologische Monumenten	€ 9.583	€ 9.727	€ 9.873	€ 10.021
totaal structureel	€ 943.107	€ 957.254	€ 971.612	€ 986.187

Uit het budget 'Monumentenzorg' worden de Culturele Monumenten Dag, subsidiëring historische verenigingen, inhuur expertise en projecten bekostigd.

Nieuw beleid incidenteel	2022	2023	2024	2025
Cultuurnota (2)	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 50.000,00
DAF	€ 5.500,00	€ 5.500,00	€ 5.500,00	€ 5.500,00
Kerkenvisie	€ 25.000,00			
Uitvoering beleid n.a.v. onderzoek *	pm	pm	pm	pm

* Het gaat hierbij om onderzoek naar: sport- en cultuurfonds volwassenen, doorontwikkeling "Asschergeld projecten" bibliotheek, erfgoedvisie/onderzoek Jong Erfgoed - Landschap van de ruilverkaveling, vervolg digitale erfgoedatlas en inzet streektaal.

inkomsten provincie Drenthe	2022	2023	2024	2025
Bibliotheekwerk	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -
Culturele allianties (4)	€ 16.175	€ 16.175	€ 16.175	€ -

NB.

Er is rekening gehouden met een indexering van 1,5%, in overeenstemming met de gemeentelijke begroting 2022

Toelichting op budgetten

1. budget incidentele waarderingssubsidies			2022	2023	2024	2025
Incidentele waarderingssubsidies	€ 14.803		€ 14.803	€ 15.025	€ 15.250	€ 15.479
Cultuurtrajecten	€ 1.103		€ 1.103	€ 1.120	€ 1.136	€ 1.153
Totaal		€ 15.906	€ 15.906	€ 16.145	€ 16.387	€ 16.633

2. Cultuureducatie						
Beschikbaar budget <u>structureel</u>			2022	2023	2024	2025
Cultuureducatie	€ 166.855		€ 166.855	€ 169.358	€ 171.898	€ 174.477
Kunstmenu	€ 42.363		€ 42.363	€ 42.998	€ 43.643	€ 44.298
totaal structureel	€ 209.218		€ 209.218	€ 212.356	€ 215.542	€ 218.775
Hieruit wordt betaald						
ICO	€ 170.231		€ 170.231	€ 172.784	€ 175.376	€ 178.007
muziekonderwijs	€ 16.987		€ 16.987	€ 17.242	€ 17.500	€ 17.763
DAF	€ 22.000		€ 22.000	€ 22.330	€ 22.665	€ 23.005
totaal	€ 209.218		€ 209.218	€ 212.356	€ 215.542	€ 218.775
Beschikbaar budget cultuureducatie <u>incidenteel</u>						
Cultuurnota 2022 - 2025, muziekonderwijs	€ 3.000		€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
DAF	€ 5.500		€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
totaal incidenteel	€ 8.500		€ 8.500	€ 8.628	€ 8.757	€ 8.888
Totaal beschikbaar budget Cultuureducatie		€ 217.718	€ 217.718	€ 220.984	€ 224.299	€ 227.663
Opzet uitgave budget Cultuureducatie						
ICO	€ 170.231		€ 170.231	€ 172.784	€ 175.376	€ 178.007
Muziekonderwijs	€ 19.987		€ 19.987	€ 20.242	€ 20.500	€ 20.736
DAF	€ 27.500		€ 27.500	€ 27.830	€ 28.165	€ 28.505
Totaal benodigd budget Cultuureducatie		€ 217.718	€ 217.718	€ 220.856	€ 224.041	€ 227.248

3. Cultuurnota			2022	2023	2024	2025
beschikbaar bedrag incidenteel		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.750	€ 51.511	€ 52.284
Opzet uitgave budget cultuurnota incidenteel						
Evenementen en festivals	€ 30.000		€ 35.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Muziekonderwijs	€ 3.000		€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
Sociaal-Culturele projecten	€ 4.500		€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500	€ 4.500
Netwerkbijeenkomsten	€ 1.500		€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Huus van de Taol	€ 2.500		€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Activiteitenagenda	€ 2.000		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Platform vraag en aanbod	€ 1.500		€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Projecten beeldende kunst	€ 5.000			€ 5.000		
Sociaal-Culturele projecten 2025						€ 5.000
Erfgoedprojecten 2025					€ 5.000	
		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000

4. Culturele allianties (provinciale middelen)						
beschikbaar bedrag incidenteel		€ 16.175				
Opzet uitgave budget culturele allianties			2022	2023	2024	2025
Sociaal-Culturele projecten	€ 8.000		€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	
Erfgoedprojecten	€ 8.175		€ 8.175	€ 8.175	€ 8.175	
		€ 16.175	€ 16.175	€ 16.175	€ 16.175	

Bijlage 1

TOELICHTING PROJECTEN INZET ASSCHERGELDEN, BIBLIOTHEEKWERK

Een toelichting op de zes deelprojecten die worden uitgevoerd in het kader van de Asschergelden. Per project wordt aangegeven wat het doel van het project is en welke activiteiten onder de deelprojecten vallen.

1. Buitenruimte bibliotheek Gieten – ontmoetingstuin

Doel: Een plek creëren voor jong en oud, waar activiteiten kunnen plaatsvinden, ruimte is voor ontmoeting en ontspanning, ontdekking en beleving. In en om de tuin worden verschillende projecten uitgevoerd:

- Het project ‘Het Lettermonster’ samen met DAF waaraan koffie ochtenden worden gekoppeld
- Project ‘Jong leren eten’; een moestuinproject met OBS Gieten, Skid Kinderopvang en IVN.
- Taal: Voorleeskring, taalspelletjes, Taalhuis, scholen en kinderopvang
- Ontmoeting en ontspanning: leestafel verplaatst zich naar buiten, uitnodigende en comfortabele zitplekken, jeu de boules (buurtvereniging)

Stand van zaken: de tuin wordt in juni 2022 officieel en feestelijk geopend.

2. Pilot dorpshuis Grolloo (dienstverlening buiten de muren van de bibliotheek aanbieden)

Doel: Diensten van de bibliotheek ook buiten de muren van de bibliotheek aanbieden.

Activiteiten: dit wordt afgestemd op de behoefte van de bewoners van Grolloo. Er is een kleine boekencollectie aanwezig in het dorpshuis. In de toekomst kunnen ook de digivaardigheidskursus Digisterker en Klik&Tik aangeboden worden in het dorpshuis.

3. Verhalenwerf – verbinding leggen tussen lokale erfgoed met verhalen, lezen, informeren (digitaal ontsluiten) en participeren

Doel: Digitale Verhalenwerf is geïnspireerd en gebaseerd op de Verhalenwerf in Hoogeveen maar dan op kleinere schaal. Zowel een digitale als een fysieke verschijningsvorm. Doel is verbinding leggen tussen het lokale erfgoed met verhalen, lezen, leren, informeren en participeren. De bibliotheek is een plek om contact te maken, verhalen te brengen, te creëren en digitaal te ontsluiten. Zo worden verhalen van het dorp gedeeld en zichtbaar.

Activiteiten:

- Fysiek: lezingen, tafelgesprekken, rondleidingen, tentoonstelling (van locatie naar locatie), samenwerking met scholen om betekenis te geven aan de verhalen
- Digitaal: website waarop verhalen, foto's, filmpjes te vinden zijn van/voor & door bewoners.

Zo mogelijk wordt een link gelegd tussen de digitale verhalenwerf en de digitale erfgoedatlas van de gemeente.

4. Biebfabriek – jeugd de mogelijkheid geven tot experimenteren met nieuwe digitale technieken en ontwikkelen van 21 -eeuwse vaardigheden

Doel: Jeugd in heel Aa en Hunze de mogelijkheid geven tot experimenteren met nieuwe digitale technieken en ontwikkelen van 21e eeuwse vaardigheden. Per maand worden er twee fysieke en één online activiteit georganiseerd.

Activiteiten:

- In samenwerking met DAF gezamenlijk een workshops aanbieden
- Uitbreiden van de programmering naar andere bibliotheekvestigingen in Aa en Hunze
- Wens: samen met DAF een mobiele variant van de Biebfabriek aanbieden voor de buitendorpen (waar geen fysieke bibliotheek staat) door een BiebFabriek on Tour programma.

5. Digitale inclusie – intensivering digivaardigheidscursussen

Doel: Mensen met weinig digitale vaardigheden ondersteunen.

Activiteiten: Dienstverlening aanbieden op locatie met m.b.t. Digitale Inclusie (het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO), Digisterker en Klik& Tik).

6. Project Hoera – vergroten van leesplezier en leesmotivatie bij basisschoolkinderen waarbij ook scholen en ouders worden betrokken

Doel: Het vergroten van leesplezier en leesmotivatie bij basisschoolkinderen en een lezende gemeenschap te realiseren, door kinderen, basisonderwijs, ouders en de bredere lokale gemeenschap (MKB, verenigingen, overheidsdiensten) samen te brengen.

Activiteiten:

- Samen lezen op school: inzet van vrijwilliger bij kleine groepjes en vrijwilliger sluit aan op het reguliere programma in de klas
- Extra begeleiding thuis: Kinderen kunnen extra begeleiding thuis krijgen door vrijwilligers. Een vaste vrijwilliger leest met het kind thuis, enthousiasmeert en motiveert. Aanwezige broertjes en zusjes, maar juist ook ouders, worden betrokken.